

Lapin Kansa

Rovaniemi

PÄÄKIRJOITUS: Pelko sähkön riittävyydestä ja kallistumisesta kasvaa – voiko asiantuntijoihin luottaa?

KOLUMNI: Jos tekoäly olisi ihminen, en haluaisi olla sen kanssa missään tekemisissä

KYSELY: Sähkön hinta sahaa ja polttoaine on aina vain kalliimpaa – kerro parhaat säästövinkkisi

Kullankaivaja joutui kätilöksi Lemmenjoella – nyt on kaupan lähes 10 000 euron isomushippu, jolla on erikoinen tarina

Risto Pyykkö

🕒 22.9.2026 17:58

Kultamarkkinoilla on myynnissä harvinainen isomushippu, joka löytyi Inarista vuonna 1949.

Lemmenjoen kulta-alueen "elinkautisiin" lukeutuneen **Veikko Nevalaisen** (1910-1978) kaivama hippu painaa 29,1 grammaa. Nyt se on kaupan 9780 euron hintaan [hippuja välittävällä Hippukulta-sivustolla](#).

Yhtä suuria tulee julkisesti myyntiin harvoin, mutta vielä poikkeuksellisemman hipusta tekee sen tarina.

Hipun omistaja, pääkaupunkiseudulla asuva mies syntyi Nevalaisen kämpällä Lemmenjoella lokakuussa vuonna 1966. Hätäsynnytyksen ainoana kätilönä toimi kullankaivaja itse.

Juttu jatkuu mainoksen jälkeen

Juttu jatkuu

ETELÄ-KARJALASSA varttunut Veikko Nevalainen oli lapiokaivajana Lemmenjoella vakituisesti vuodesta 1948 lähtien.

Hän kaivoi yksin ja porukassa Miessijoen varrella, kunnes asettui kulta-alueen itäreunalle Jäkälä-äytsille. Sinne hän rakensi yksinäisen miehen kodiksi pienen kämpän.

TEKIJÄ: SAMMELI HARVE

KUKA?**Veikko Nevalainen**

Syntyi 20. elokuuta 1910 Simpeleellä, kuoli kämppänsä tulipalossa Inarin Lemmenjoella 29. syyskuuta 1978.

AVAA ▾

Syksyllä 1966 Jäkälä-äytsille ilmestyi 21-vuotias helsinkiläisnainen.

Hän oli liikkunut Lapissa Suomen Ladun oppaana, kulkenut Pohjois-Norjassa ja tullut sitten **Jomppasille** Lemmenjoen Njurgalahteen. Sieltä hän oli hankkiutunut Nevalaisen kämpälle, jonne oli matkaa parikymmentä kilometriä.

Tulija oli raskaana.

Naimaton nainen oli salannut asian vanhemmiltaan. Luultavasti sen vuoksi hän oli yhä Lapissa, vaikka laskettu aika alkoi olla käsillä.

Veikko Nevalainen oli kiinnostunut paitsi kullasta, myös kasveista ja linnuista. Kotipihalla Jäkälä-äytsillä kasvoi muun muassa raparperia.

KUVA: SEPPO J. PARTANEN

Ensilumi oli ehtinyt jo maahan. Kullankaivaja ei voinut jättää odottavaa naista yksin saati että olisi saanut toimitettua tämän erämaasta sairaalaan.

Niinpä Nevalainen ryhtyi "huolehtimaan tulevan kansalaisen maallisista huolista: rakensi poronahkoilla vuoratun kopan ja syötti tulevaa äitiä maitopulverilla". Niillä sanoilla toinen Lemmenjoen kullankaivaja **Heikki Kokko** muisteli myöhemmin tapahtumia, joita hän piti "kultamaitten ihmeellisimpänä kokemuksena".

Kokon mukaan Nevalaisella oli valmiina vesikattilat ja paljut sekä terävä leuku, kun poltot alkoivat lokakuun kolmantena yönä.

POIKA SYNTYI onnellisesti - revontulten loimottaessa taivaalla, tuore äiti kertoi myöhemmin.

Vauva painoi 3,2 kiloa ja oli 52 senttiä pitkä.

Seuraavina päivinä tuiskusi. Nevalainen hoiti äitiä ja vastasyntynyttä ja piti mökkiä lämpimänä, ennen kuin nousi neljantenä aamuna suksilleen ja lähti hakemaan apua.

Rajavartioston helikopteri nouti äidin ja vauvan Jäkälä-äytsiltä ihmisten ilmoille. Helsingissä odottivat pienokaisen isovanhemmat, joille Veikko Nevalainen oli soittanut onnellisesta perhetapahtumasta.

Lemmenjoen kullankaivajat Veikko Nevalainen (vas.) ja Heikki Pihlajamäki ravintolapöydän ääressä. Kameran takana Lapin Kansan toimittaja Arvo Ruonaniemi, joka liikkui paljon kultamailla.

KUVA: ARVO RUONANIEMI/ARKISTO

LAPSI SAI kasteessa nimekseen **Oula**.

Nevalaisesta tuli hänen kummisetänsä. Äitinsä matkassa poika vieraili useamman kerran Nevalaisen luona Lemmenjoella.

Juttu jatkuu mainoksen jälkeen

Juttu jatkuu

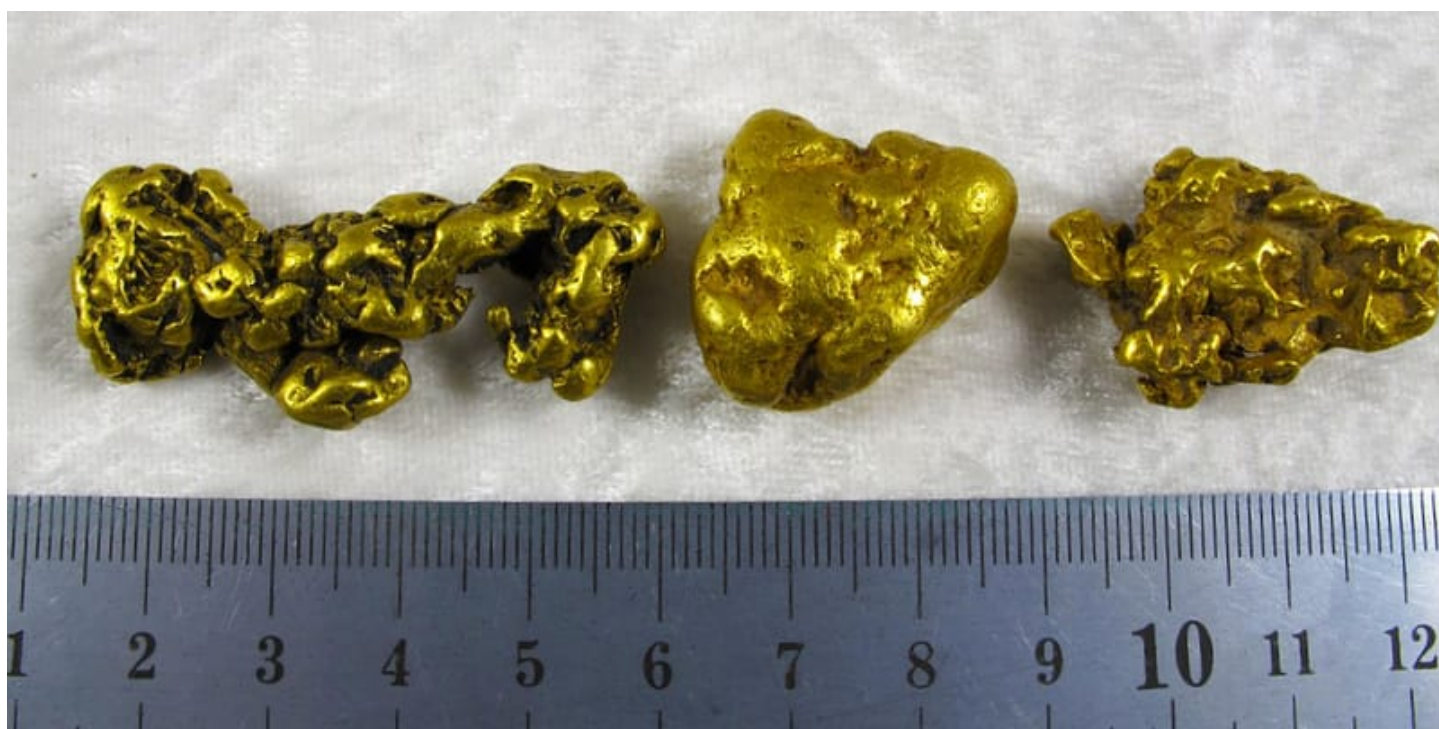
Lapin Kansan toimittaja **Arvo Ruonaniemi** tunsu hyvin kullankaivajat.

Nevalainen muisteli Ruonaniemelle usein, miten joutui kättilöksi ilman aiempaa kokemusta. Kullankaivajan mielestä se oli ollut hänen elämänsä "tärkein työ".

Syyskuussa 1978 miehet tapasivat Lemmenjoen vanhimman kullankaivajan **Jaakko Isolan** hautajaisissa Inarissa.

Ruonaniemi totesi Nevalaisen olevan nyt Lemmenjoen kaivajien ikänestori. "Vaan kuinka kauan?" kullankaivaja oli pohdiskellut ääneen.

Seuraavalla viikolla Nevalaisen kämpä syttyi palamaan ja tuhoutui kokonaan. Hänet löydettiin kuolleen raunioista.

Veikko Nevalaisen isomushippuja Lemmenjoelta. Nyt myydään 29,1-grammaista, joka näkyy oikealla.

KUVA: TAPANI JUNTUNEN/SEPPO J. PARTASEN KOKOELMA

VAINAJALTA JÄI testamentti.

Siinä Oula peri kolme hänen isomushippuaan. Nevalaisen sisko toimitti ne perille.

Nyt myynnissä on kolmesta hipusta pienin. Se on kaivettu 1949, jolloin Nevalainen oli vielä Miessin varrella Kivikkopurolla.

Myynti-ilmoituksen mukaan hippu on hieman kulunut, mutta sen monet särmät ovat yhä näkyvissä.

Geologi, Lapin kullankaivajainliiton puheenjohtaja **Antti Peronius** näkee siinä yhtäläisyyksiä moniin muihin Lemmenjoelta löytyneisiin isomuksiin.

- Hiput ovat litteitä ja muistuttavat purukumia, jota on puraistu takahampailla, hän kuvailee.

- Litteys kertoo alkuperäisen kultajuonen paksuudesta. Puraisujäljet ovat jäänteitä muista juonessa olleista mineraaleista, kuten kiisuista.

Peruskullan grammahinta on noin 120 euroa. Isomushipuilla se asettuu 250-350 euroon, Hippukullan yrittäjä **Raimo Niemelä** kertoo.

Nyt myytävän isomuksen hinta menee haitarin yläpäähän, mikä johtuu tarinasta.

- Se on erikoinen ja luotettavasti dokumentoitu. Sellainen näkyy aina hinnassa, useita isomushippuja välittänyt Niemelä sanoo.

Lapin Kansa uutisoi etusivullaan 1. lokakuuta 1978 Veikko Nevalaisen traagisesta kuolemasta.

KUVA: LAPIN KANSAN ARKISTO